

Конотація як лінгвістичне явище: дефініція, типологія, властивості та структура

Ю. О. Зайченко

Національний технічний університет України, «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Corresponding author. E-mail: karangmar@gmail.com

Paper received 27.09.19; Accepted for publication 12.10.19.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2019-210VII61-16>

Анотація. Стаття присвячена огляду загальних тенденцій тлумачень та описів поняття конотації вітчизняними та закордонними науковцями ХХ-ХХІ ст. з урахуванням специфіки підходів до дефініції, меж функціонування, виокремлення компонентів конотативного відтінку значення мовної одиниці. У підсумку автор надає власний підхід до визначення, типології та опису властивостей конотації базуючись на її системній дуальності, виокремлюючи мовну, семантичну конотацію як компонент лексичного значення слова та мовленнєву, стилістичну, яка поширюється на мовні одиниці будь-якого рівня та проявляється в рамках функціонування мовних одиниць.

Ключові слова: конотація, експресивність, емотивність, оцінка, стилістика, семіотика.

Вступ. Конотація є багатоаспектним явищем, яке увійшло до лінгвістики у ХVІІ ст. завдяки граматиці Пор-Рояль, проте більш детальний розгляд отримало у ХХ-ХХІ ст., коли стало предметом вивчення семіотики, стилістики, прагматики, комунікативної лінгвістики, когнітивної лінгвістики, теорії інтертекстуальності тощо. Не зважаючи на значну кількість досліджень, присвячених цьому лінгвістичному явищу, на сьогодні досить не є повністю визначеним як статус конотації, так і її структура та межі функціонування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичними джерелами нашої статті є дослідження конотації вітчизняними та зарубіжними науковцями ХХ-ХХІ ст. Л. Блумфілда, Л. Єльмслева, О.С. Ахманової, М.Г. Комлева, І.В. Арнольд, В.І. Goverдовського, Й.А. Стерніна, В.М. Телії, М.А. Бонфантіні, Ю.Д. Апресяна, А. Фартаха, О.Г. Рєвзіної, Є.М. Сторожевої, Н.Г. Іщенко та О.В. Марчук. У наведених джерелах вона розглядається як додатковий відтінок, компонент значення, семантична модифікація, додаткове значення, процес, ознака, знакова система та мисленнєво-мовний механізм. Розходяться думки науковців і стосовно меж функціонування конотації – так, на думку Л. Блумфілда, М.Г. Комлева, В.І. Goverдовського, Є.М. Сторожевої, О.В. Марчук конотація проявляється безпосередньо у слові як частина лексичного значення, в той час як О.С. Ахманова, В.М. Телія, О.О. Селіванова розширюють межі функціонування конотації до мовних одиниць, під якими маються на увазі як власне слова, так і більш широкі поняття (вислови, тощо). Не є усталеними і підходи до структурні характеристики конотації. Розходяться, а часто і суперечать один одному і погляди науковців на властивості конотації, що вказує на невизначеність її статусу як лінгвістичного явища.

Об'єктом нашої статті виступає конотація як лінгвістичне явище, **предметом** – типологія, структура та властивості конотації. **Мета** статті полягає в описі лінгвістичної конотації в її системній дуальності. Для досягнення цієї мети нами було поставлено і розв'язано такі **завдання**: 1) проаналізувати підходи до визначення поняття конотації з позицій семантики та стилістики, виокремленні в ХХ ст.; 2) простежити тенденції до розгляду конотації, її структури та типології в ХХІ ст.; 3) на базі проаналізованих досліджень надати опис

конотації з урахуванням її системної дуальності.

У роботі задіяні **методи** діахронічного аналізу та синтезу інформації на базі теоретичних джерел вітчизняних та закордонних дослідників ХХ-ХХІ ст.

Результати та обговорення. У своїй праці «Language» (1933) американський лінгвіст Л. Блумфілд [4, с. 156-164] розглядає конотацію як додатковий відтінок значення слова або словоформи, обумовлений певними соціальними, локальними, технічними та культурними особливостями мовців. Він першим описав конотації в семантичному розрізі, крім того саме він першим пов'язав поняття конотації з емоціями людини і створив спробу типології конотацій, виокремивши конотацію форм, що підлягають уникненню, та конотацію підсилення. До перших науковець відносить непристойні мовні форми, табуовану лексику та «зловісні» форми (слова на позначення чогось болісного або небезпечного), тобто ті слова або форми слів, які підлягають евфемізації. До других – вигуки, інверсію та винесення означення або обставини у передпозицію, символічні та звуконаслідувальні форми, дитячі, меліоративні та безглузді слова та словоформи.

Данський лінгвіст Л. Єльмслєв звернувся до поняття конотації у своїй ключовій праці «Пролегомени до теорії мови» (1943). Не виокремлюючи конотацію в окрему категорію, він ввів поняття конотативної семіотики, яку протиставив з одного боку денотативній семіотиці, з другого метасеміотиці. За визначенням науковця, денотативною семіотикою є така, у якій жоден з планів не є семіотикою, у конотативній семіотиці власне семіотикою є план вираження, а у метасеміотиці план змісту [6, с. 134]. Науковець зазначав, що текст як знакова система може бути неоднорідним і містити у собі елементи, що належать до різних систем, зокрема: стилістичної форми (проза, вірші, їхнє поєднання), стилю (творчий, наслідувальний (нормальний) та творчо-наслідувальний, або архаїчний), оцінного стилю (високий та низький, або вульгарний), засобу (мовлення, письмо, жести), емоційного тону, ідіоми (говор, національна мова, регіональна мова, індивідуальні особливості вимови). Окремі члени таких категорій знаходять реалізацію у конотаторах, базових одиницях конотативної семіотики. Конотатор – це співзначення мовної одиниці, зміст, для якого за визначенням науковця денотативна семіотика служить вираженням

[6, с. 134-136].

У «Словнику лінгвістичних термінів» (1966) під редакцією лінгвіста О.С. Ахманової подаються такі визначення конотації: 1) додатковий зміст слова (або вислову), його супутні семантичні або стилістичні відтінки, які нашаровуються на його основне значення, слугують для вираження різноманітних експресивно-емоційно-оцінних відтінків та можуть надавати висловлюванню урочистості, грайливості, фамільярності тощо; 2) значення як інваріант (сигніфікація, інтенціональне значення тощо) у протиставленні до денотації, що розглядається як екстенціональне значення, співвідношення з певним референтом тощо [3, с. 198]. Крім того, дослідниця розмежовує конотацію на інгерентну (внутрішньо присутню у слові незалежно від контексту) та адгерентну (що формується контекстом) [цит. за 5].

Значний внесок до розвитку теорії конотації зробив радянський лінгвіст М.Г. Комлев, який у своїй книзі «Компоненти змістової структури слова» (1969) описує конотацію як семантичну модифікацію значення, яка імпліцитно включає в себе сукупність семантичних нашарувань, почуттів, уявлень про знаки, лексичне поняття або про деякі властивості і якості об'єктів для найменування яких вживається це слово-значення [8, с. 108]. Крім того він розробив детальну типологію конотації, в рамках якої він відносить уявлення, почуття, культурний компонент, компонент поля, рівень знання та світогляд до видів цього мовного явища.

Засновник наукової школи стилістики декодування професор І.В. Арнольд (1973) розглядає конотацію в контексті лексичної стилістики та описує як додаткове значення мовної одиниці, яке несе в собі інформацію про умови та учасників комунікативного акту на противагу денотації, яка є власне інформацією про предмет комунікації. Якщо денотативне значення мовної одиниці є обов'язковим, то конотативне є факультативним і містить експресивний, емоційний, оцінний та стилістичний компоненти. Обидва типи значення дослідниця розмежовує на узуальні (тобто закріплені в мові) та okazіональні (тобто такі, що формуються в залежності від контексту) [2, с. 7].

У своєму огляді історії дослідження поняття конотації український науковець В.І. Говердовський (1979) зазначає, що конотація – це частина значення слова, яка зазвичай не фіксується у лексикографічних джерелах. Базові одиниці конотації він називає конотемами, які він описує як різноманітні семантичні одиниці, в яких закладені спів-уявлення, що виникають в учасників мовленнєвого спілкування під час утворення та відтворення висловлювань. Не зважаючи на свою різноманітність, конотемами утворюють єдину соціолінгвопсихологічну конотативну модель значення, зумовлену тим, що конотація переважно носить не тільки і не стільки індивідуальний, але й загальний для носіїв певної мови характер. Крім того, в рамках свого дослідження науковець вводить поняття «сфери конотації», до яких він відносить області, в яких мовні засоби поєднуються з певним типом уявлень та відчуттів. Всі типи конотації він розподіляє на три основні сфери, які відзначаються своєю спрямованістю: експресивно-оцінна сфера спрямована на внутрішній світ людини, контекстна – на мову, а історико-культурна

– на зовнішню відносно мови дійсність [5].

Радянський та російський лінгвіст Й.А. Стернін у монографії «Проблеми аналізу структурних значень слова» (1979) [13, с. 30-34] розглядає конотацію як один з макрокомпонентів лексичного складу знаку на рівні з денотативним, селективним та емпіричним компонентами. Якщо емпіричний та денотативний компоненти значення відображають об'єктивну дійсність безпосередньо у чуттєвій та раціональній формі, то цариною конотації є відображення дійсності у більш суб'єктивній формі, конотація маніфестує ставлення, оцінку суб'єктом певних об'єктів або явищ. Селективний компонент відображає мовну дійсність і конститує правила функціонування знаку в певній синтаксичній конструкції або певному лексичному середовищі. Денотативний та конотативний макрокомпоненти, що відрізняються високою абстрактністю, здатні розпадатися на більш конкретні, змістовні мікрокомпоненти (семи).

Поділяючи погляди О.С. Ахманової та І.В. Арнольд, Й.А. Стернін [13, с. 69-70] визначає конотацію як додаткову інформацію відносно поняття, проте розглядає її не як повноцінне значення, а лише як його частину. Він підкреслює, що конотативний компонент слова відіграє велику роль у мовленні, в оцінці ситуації, для добору слів, що збігаються за денотативним компонентом та відрізняються за стилістичним забарвленням, оцінкою, що, в свою чергу, знаходить широке застосування при створенні літературних та масмедійних текстів. Незнання конотації призводить до використання слова в невірних контекстах.

У наведеній монографії Й.А. Стернін звертається до структури конотації, розробленої І.В. Арнольд, та наводить емоційний, експресивний, оцінний та стилістичний компоненти як її складові [13, с. 72], проте вже в 1985 р. у монографії «Лексичне значення слова в мовленні» науковець вилучає з конотативного функціонально-стилістичний макрокомпонент, зумовлюючи це тим, що останній маніфестує приналежність слова до певного функціонального стилю мовлення та характеризує не ставлення до денотату, а безпосередньо умови комунікативного акту [12, с. 34]. Відмовляється він і від виокремлення експресивного компоненту в окрему категорію, зводячи конотативний макрокомпонент значення до двох загальних семантичних компонентів «оцінки» та «емоції», що виступають у вигляді семантичних ознак, які конкретизуються відповідними семними конкретизаторами. Такі семні конкретизатори розташовуються між позитивним та негативним полюсам аксіологічної шкали. До важливої характеристики конотативних сем Й.А. Стернін відносить їхню периферійність, зумовлену тим, що не зважаючи на свою обов'язкову наявність у значенні кожного слова у вигляді семи, або автономної семантичної ознаки, ці компоненти підлягають вилученню зі значення без порушення номінальної функції слова, вони є додатковими відносно денотації [12, с. 65-66]. Крім того, науковець розробив типологію конотативних сем, в рамках якої він розмежовує їх на постійні та ймовірні за ознакою сталості, узуальні та okazіональні за ознакою системності [12, с. 55-57].

З позицій семантики та прагматики мовознавець В.М.

Телія (1986) визначає конотацію як семантичну сутність, що узуально або okazіонально входить до семантики мовних одиниць та виражає емотивно-оцінне та стилістично марковане ставлення суб'єкта мовлення до дійсності під час її позначення у висловлюванні, яке отримує на основі цієї інформації експресивний ефект [15, с. 5]. Таким чином, експресивність, або експресивне забарвлення, дослідниця розглядає не як компонент конотативного значення, а як функцію, в той час як конотація є безпосередньо засобом її реалізації.

Про вторинність конотативної інформації відносно денотативної пише й італійський науковець М.А. Бонфантіні у статті «Sobre la connotación» (1987), підкреслюючи, що конотативне значення є суб'єктивним, сугестивним, імпліцитним та емоційним. Він розглядає конотацію у розрізі семіотики та комунікативної лінгвістики та виокремлює два аспекти: 1) здійснення конотативної інтерпретації стосується обумовленості функціонування знаку в межах умов комунікації, а не окремого терміна в абстрактному комунікативному потоці; 2) при цьому відбувається щонайменше два етапи інтерпретації: перший є обов'язковим для розгляду функціонування знаку як сигніфіканта; другий етап потрібен для розуміння знаку безпосередньо в тексті, в контексті і під час комунікативної гри [16, с. 152]. М.А. Бонфантіні відходить від усталеного в семіотиці кодування погляду на денотацію та конотацію як об'єктів та описує їх як семіотичні процеси, що характеризуються визначеністю та формальною визначальністю. В межах цих процесів він визначає денотацію як безпосередню інтерпретацію, а конотацію – як кінцеву. Особливою характеристикою конотативних явищ науковець визначає підпорядкованість їх загальній категорії імпліцитної прагматики [16, с. 152-153].

Сучасний лінгвіст Ю.Д. Апресян (1995) описує конотацію в площині прагматики слова, при цьому власне прагматику він визначає як закріплену в слові оцінку мовцем певних аспектів дійсності, до яких належать предмет повідомлення, зміст повідомлення та адресат. Відповідно, конотація лексеми є несуттєвою, проте стійкою ознакою поняття, яке вона виражає, яка втілює прийняту в певному мовному колективі оцінку відповідного предмета або факту дійсності, при цьому така ознака не входить до лексичного значення слова. Виокремлюються дві основні внутрішньомовні властивості конотації: її компаративність та мінливість. Під компаративністю науковець має на увазі виникнення відношень уподібнення між двома мовними одиницями, в одній з яких певна ознака виступає як семантичний компонент значення, а в іншій є несуттєвою та не зафіксованою безпосередньо в словниковому значенні, проте викликає асоціації певного характеру. Саме цей елемент уподібнення на думку науковця і лежить в основі утворення конотації. Під мінливістю мається на увазі властивість синонімічно або тематично близьких слів мови мати різні конотації та певна неузгодженість, яка знаходить своє відображення у наявності подекуди протилежних конотацій в одного й того ж слова. Окремо Ю.Д. Апресян вказує на те, що формування конотації лексеми відбувається під впливом типу сприйняття або використання відповідного об'єкта дійсності, традиції

літературної обробки лексеми, історичного, релігійного, політичного, психологічного або іншого культурного контексту її існування, етимології тощо [1].

За словами іспанського дослідника А. Фартаха (1998) конотація є значенням периферійним, змінним та суб'єктивним, що відрізняє її від денотації, яка є значенням ядерним, стабільним та об'єктивним. До компонентів конотації він відносить стилістичні, суб'єктивні та ідеологічні варіації [17, с. 16].

Розгляд конотації з позицій інтертекстуальності та когнітивної лінгвістики припав на початок XXI ст. Сучасний російський лінгвіст О.Г. Ревзіна (2001) [10] підкреслює, що саме уявлення про мовну пам'ять як про великий цитатний фонд, що є головною теоретичною засадою інтертекстуальності, зумовлює конотативність текстових одиниць, які використовуються повторно безпосередньо або з певними трансформаціями, відносно наявних в мовній пам'яті усталених комунікативних фрагментів. З точки зору когнітивістики дослідниця описує денотацію та конотацію як мисленнєво-мовні механізми, пов'язані безпосередньо з людським пізнанням, мисленням та сприйняттям. Денотація та конотація несуть у собі інформацію, яку О.Г. Ревзіна умовно розподіляє на три блоки: інформація про світ (розмежовується на інформацію про людину та про акт комунікації), про тексти та про мову. Під інформацією про людину мається на увазі інформація про типологічні характеристики людини (стать, вік, регіональна, соціальна, професійна, конфесійна приналежність), її емоційний та ментальний стани. Інформація про акт комунікації – це інформація про умови спілкування, предмет спілкування, стосунки комунікативних партнерів і ставлення до предмета спілкування. Інформація про мову дослідниця визначає інформацію про мовну норму, пряме та непряме позначення, фразеологію, концепти. До інформації про текст вона відносить інформацію як про конкретний текст, так і про інтертекст. До такого типу інформації належить також інформація про фонд знань, культуру тощо.

Сучасна українська дослідниця О.О. Селіванова (2006) визначає конотацію як «додатковий компонент значення мовної одиниці, що доповнює її предметно-логічний зміст суб'єктивними відтінками оцінки, емоційності, експресивності, функціонально-стилістичної забарвленості, а також відтінками, зумовленими соціальними, ідеологічними, культурними, ситуаційними аспектами комунікації». Вона описує конотацію з трьох ключових позицій сучасної семіології, до яких належать: 1) розгляд конотації як додаткового системно-зумовленого складника значення, що містить оцінний, емотивний, експресивний та функціонально-стилістичний компоненти; 2) звуження поняття конотації до елементів змісту, які не входять до словникового значення слова, проте обумовлені культурними стереотипами та додаються безпосередньо у мовленні, і до яких належать асоціативні, контекстуальні, прагматичні та емотивні (семантична асоціація); 3) виокремлення в рамках конотації ситуаційно-психологічного, соціально-лінгвістичного, власне лінгвістичного, ідеологічного тощо аспектів [11, с. 249].

Дещо інакше поняття конотації розглядає російський

лінгвіст С.М. Сторожева (2007) [14], яка розширює її межі до будь-якої додаткової інформації в значенні слова, пов'язаної з його функціонуванням, тобто з типовим набором комунікативних ситуацій, в яких воно вживається. Дослідниця надає найбільш повний на сьогодні опис конотації, при якому виокремлює дві великі групи: внутрішньомовну (пов'язану зі сприйняттям слова у зв'язку з розвитком мовної системи) та зовнішньомовну (пов'язану з екстралінгвістичними факторами, параметрами ситуації спілкування, сприйняттям та оцінкою мовцем предмета, ситуації). Внутрішньомовні компоненти конотації, в свою чергу, розподіляються на діахронічні, що дозволяють прослідкувати зміни, які пройшло слово з плином часу, та синхронічні (мотиваційні), які доповнюють об'єктивне значення мовної одиниці асоціативно-образним уявленням про позначувану реалію на основі внутрішньої форми найменування. Зовнішньомовні компоненти конотації характеризують умови комунікації, мовця як такого, соціальні стосунки учасників комунікації тощо. В межах цієї групи компонентів конотацій дослідниця виокремлює чотири підгрупи, які, в свою чергу, складаються з певних елементів. До таких підгруп належать: психологічні (емоційно-оцінний, емоційно-експресивний, фоносемантичний), соціальні (ідіомні), функціонально-стилістичні та національно-культурні компоненти конотації.

За словами сучасного українського лінгвіста Н.Г. Іщенко (2010), існують дві основні позиції щодо розгляду конотативного компоненту семантики мовної одиниці в лінгвістичній науці. З одного боку, він постає як факультативний, тобто такий, що накладається на основний – предметно-логічний – інформаційний компонент значення, з іншого, конотативний компонент є рівноправним компонентом семантичної структури одиниці. Н.Г. Іщенко зазначає, що обидва компоненти присутні в мовних одиницях у різних пропорціях, тому один з них може переважати і утворювати логічну або емоційну доміную. Яскравим прикладом є фразеологічні одиниці, в яких експресивне значення переважає над номінативним. Крім того, конотативний компонент одночасно виступає як семантична категорія і як стилістична категорія, що вказує на рівнозначну приналежність конотації до систем мови та мовлення.

При цьому дослідниця наголошує, що в залежності від приналежності конотації до цих систем, різниться її структура, так мовна конотація складається з трьох компонентів: експресивного, емоційного і оцінного, а мовленнєва – з чотирьох: експресивного, емоційного, оцінного та функціонально-стилістичного [7, с. 47-48].

Українська дослідниця О.В. Марчук (2015) [9] під конотацією має на увазі обов'язковий макрокомпонент в значенні слова, присутній в лексичному значенні у всіх випадках вживання слова, який визначається типовими комунікативними ситуаціями його використання. Вона підкреслює, що вживання конотації залежить від певних екстралінгвістичних факторів, які впливають безпосередньо на комунікацію. Серед них виокремлюються психолінгвістичні, соціолінгвістичні, прагматичні та комунікативні фактори.

Висновки. На базі вищезазначеного доцільно розглядати мовну, семантичну конотацію як компонент лексичного значення та мовленнєву, стилістичну, яка поширюється на мовні одиниці будь-якого рівня та проявляється в рамках функціонування мовних одиниць. Звідси, у нашій роботі ми визначаємо конотацію як додатковий компонент значення мовної одиниці фонетичного, морфологічного, лексичного та синтаксичного рівня, у якому імпліцитно закладене емотивне, експресивне та оцінне ставлення суб'єкта до описуваного об'єкта реальної або ірреальної дійсності, а також її стилістичне забарвлення. Оскільки емотивний та оцінний компоненти конотативного значення мовних одиниць класифікуються як позитивні та негативні, доцільним є розподіл і конотації на два загальні типи: позитивну та негативну.

Системна дуальність конотації зумовлює дуальність її властивостей, тобто конотація одночасно може розглядатися як системна, зафіксована, закладена в значення мовної одиниці механізмами вторинної номінації в рамках певного суспільного світогляду, та суб'єктивна, факультативна, така, що має в певній мірі асоціативний характер та реалізується під час функціонування мовних одиниць у контексті. Крім того, конотації властива мінливість – тобто здатність змінюватися за аксіологічною шкалою з плином історичного часу та в залежності від геополітичних умов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апресян Ю.Д. Коннотации как часть прагматики слова. *Русский язык. Проблема грамматической семантики и оценочные факторы в языке*. Москва, 1992. С. 45-64.
2. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов. 5-е изд, испр. и доп. Москва, 2002. 384 с.
3. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. Москва, 1966. 598 с.
4. Блумфилд Л. Язык / пер. с англ. Е.С. Кубряковой и В.П. Мурат. Москва, 1968. 608 с.
5. Говердовский В.И. История понятия коннотации. *Филологические науки*. 1979. URL: <http://web.archive.org/web/20080329233131/http://lib.crimea.edu/avt.lan/student/lex/goverd.html> (дата звернення 10.09.2019).
6. Ельмслев Л. Прологомены к теории языка / пер. с англ. В.Д. Мазо. Москва, 2006. 248 с.
7. Іщенко Н.Г. Оцінний компонент лексичного значення слова. *Філологічні трактати*. № 3. Суми, 2010. С. 47–50.
8. Комлев Н.Г. Компоненты содержательной структуры слова. Изд. 3-е, стереотипное. Москва, 2006. 192 с.
9. Марчук О.В. Конотативний простір світу англomовного фентезі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: «Філологія»*. 2015. №19. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v19/part_1/29.pdf (дата звернення: 10.09.2019)
10. Ревзина О.Г. О понятии коннотации. *Языковая система и её развитие во времени и пространстве: Сборник научных статей к 80-летию профессора Клавдии Васильевны Горшковой*. 2001. URL: <http://danefae.org/pprs/gorwkova/ogrkonnot.htm>. (дата звернення 10.09.2019).
11. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава, 2006. 716 с.
12. Стернин И.А. Лексическое значение слова в речи: монография. Воронеж: Воронежский университет, 1985. 138с.
13. Стернин И.А. Проблемы анализа структуры значения слова:

- монография. Воронеж: Воронежский университет, 1979. 122с.
14. Сторожева Е.М. Коннотация и ее структура. *Вестник ЧелГУ*. 2007. №13. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/konnotatsiya-i-ee-struktura> (дата звернення: 10.09.2019).
 15. Телия В.Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. Москва, 1986. 141 с.
 16. Bonfantini M.A. Sobre la connotación. *ELUA. Estudios de*

Lingüística. 1987. N. 04 URL: <http://hdl.handle.net/10045/6613>. (дата звернення 10.09.2019).

17. Fartakh A. La connotación y la idiosincrasia lingüística y cultural (asociaciones semántico-léxicas en el español de Granada y el árabe de Tetuán, Marruecos): tesis doctoral de Filología Hispánica / Universidad de Granada. Granada, 1998. 369 p.

REFERENCES

1. Apresian Yu.D. Connotation as a Part of Word Pragmatics. *Russkii yazyk. Problema grammaticheskoy semantiki i otsenochnyye faktory v yazyke*. Moscow, 1992. P. 45-64.
2. Arnold I.V. Stylistics. Modern English: Textbook for High School. Moscow. 2002. 384 p.
3. Akhmanova O.S. Dictionary of Linguistic Terminology. Moscow. 1966. 598 p.
4. Blumfeld L. Language / translated from English by E.S. Kubryakova, V.P. Murat. Moscow. 1968. 608 p.
5. Goverdovskiy V.I. History of Connotation Study. *Filologicheskiye nauki*. 1979. URL: <http://web.archive.org/web/20080329233131/http://lib.crimea.edu/avt.lan/student/lex/goverd.html> (Retrieved 10.09.2019).
6. Elmslev L. Prolegomena to a Theory of Language / translated from English by V.D. Mazo. Moscow. 2006. 248 p.
7. Ishchenko N.H. Evaluative Component of Lexical Meaning of a Word. *Filolohichni traktaty*. № 3. Sumy, 2010. P. 47-50.
8. Komlev N.G. Components of Essential Structure of a Word. Moscow. 2006. 192 p.
9. Marchuk O.V. Connotative space of the English fantasy world. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: «Filolohiia»*. 2015. №19. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v19/part_1/29.pdf (Retrieved 10.09.2019)
10. Revzina O.G. On the Notion of Connotation. *Yazykovaya sistema i eye razvitiye vo vremeni i prostranstve: Sbornik nauchnykh statey k 80-letiyu professora Klavdii Vasilyevny Gorshkovoy*. 2001. URL: <http://danefae.org/pprs/gorwkova/ogrkonnot.htm>. (Retrieved 10.09.2019).
11. Selivanova O.O. Modern Linguistics: Terminological Encyclopaedia. Poltava, 2006. 716 s.
12. Sternin I.A. Lexical Meaning of a Word in Speech: Monograph. Voronezh: Voronezhskiy universitet. 1985. 138 p.
13. Sternin I.A. Problems of Analysis of Word Meaning Structure: Monograph. Voronezh: Voronezhskiy universitet. 1979. 122 p.
14. Storozheva E.M. Connotation and its Structure. *Vestnik ChelGU*. 2007. №13. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/konnotatsiya-i-ee-struktura> (Retrieved 10.09.2019).
15. Teliya V.N. Connotative Aspect of Semantics of Nominative Units. Moscow. 1986. 141 p.

Connotation as a Linguistic Phenomenon: its Definition, Typology, Features and Structure

Yu. Zaichenko

Abstract. The article is devoted to an overview of the general tendencies in definition and descriptions of connotation by Ukrainian and foreign scientists of the 20th and 21st centuries, taking into account the special approaches to the definition, the limits of functioning and the components of connotation of a linguistic unit. As a result, the author gives her own approach to the definition, typology and description of the properties of connotation based on its systemic duality, distinguishing connotation of language, the semantic one, as a component of lexical meaning of a word and connotation of speech, the stylistic one, which extends to linguistic units of any level and manifests itself within the function of linguistic units.

Keywords: connotation, expressivity, emotivity, evaluation, stylistics, semiotics.